

Vzhledem k nálezovým okolnostem a zjištěním starších výzkumů lze nálezy zařadit do staršího pravěku, snad do období kultury s nálevkovitými poháry. Jde tedy o součást většího sídliště rozkládajícího se na rozvodném hřebetu mezi říčkami Šatavou a Lejtnou.

Literatura

- AMČR: Záznam M-202503067 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202503067>.
- Belcredi, L., Čižmář, M., Košťušík, P., Oliva, M., Salaš, M. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov.
- Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.
- Kos, P. 1999: Bratčice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 39, 315, 337–338, 339.
- Přichystal, M. 2015: Bratčice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 56(1), 164.

Summary

During a rescue archaeological excavation, part of an Eneolithic settlement – probably belonging to the Funnel Beaker culture – was investigated in the 'Půllány k Mělčanům' field in the cadastral area of Bratčice (Brno-Country District).

Richard Bíško

Brno (k. ú. Holásky, okr. Brno-město)

Ul. Výmlatiště; „Na Křížích“, parc. č. 2364/1.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202405137.

Lokalizace: WGS-84: 49.1466978N, 16.6463350E

Během výstavby obytného souboru v Brně-Holáskách s názvem „Rodinné bydlení Brno-Tuřany-Holásky“ byly na polykulturním sídlišti zachyceny i ojedinělé sídlištní objekty z pozdního eneolitu.

Literatura

- AMČR: Záznam M-202405137 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202405137>.

Summary

During the construction of a residential complex in the cadastral area of Holásky (Brno-City District), unique settlement features dating to the Late Eneolithic period were discovered within a multi-period settlement.

Petr Kos

Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město)

Ul. Štefánikova, ul. Staňkova; areál bývalých Jaselských kasáren, parc. č. 456/40, 456/41.

Kultura nálevkovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202502241.

Lokalizace: S-JTSK: -598436, -1158659; -598353, -1158636; -598322, -1158750; -598358, -1158756; -598375, -1158694; -598422, -1158703.

Na začátku podzimu 2025 byl proveden odkryv pro budoucí výstavbu v prostoru brněnských bývalých Jaselských kasáren mezi ulicemi Štefánikova a Staňkova. Stavba několika komplexů bytových domů začala v severní části plochy a postupně se posouvá směrem k jihu.

Zkoumaná lokalita se nachází uprostřed zastavěného území na mírném východním svahu, který spadá směrem k říčce Ponávce. Samotný prostor nebyl do konce 19. století zastavěn a pozemky byly využívány k zemědělské činnosti, o čemž svědčí stopy orby a zbytky po výsadbě ovocných stromů. O konce 19. století byl prostor postupně zastavován vojenskými objekty, které byly ovšem v roce 2007 zbourány. Mezi roky 2007–2025 se jednalo o jeden z brněnských „brownfieldů“ s nevyjasněným stavebním záměrem.

Strojně kopané sondy ukázaly, že se ve východní části nachází až 2 m mocná vrstva novodobých navážek, zatímco v západní části zcela chybí půdní horizont a navážky zde nasedají přímo na geologický podklad (všude spraš), který byl v minulosti také pravděpodobně snížen.

Vzhledem k povaze stavby nebyla novověkým navážkám a konstrukcím věnována zásadní pozornost. Zbytky základových zdí (pokud existovaly a nebyly porušeny už v roce 2007) nedosahovaly z valné většiny geologického podkladu (především ve východní části). Celý prostor byl značně narušen inženýrskými sítěmi. V konečném důsledku byl archeologický zájem soustředěn především na zachovalé pravěké a protohistorické struktury, které se v lokalitě nacházejí (Kolařík et al. 2021a; 2021b; Matějčková 2025; Zubalík 2022).

Zjištěno bylo několik sídlištních objektů z období kultury nálevkovitých pohárů. Šlo především o zásobní jámy nebo nespécifikovatelné sídlištní jámy. Zásyp tvořil značně slehlý sediment výrazně promísený geologickým podloží. Movitý materiál představují převážně keramické fragmenty a kosti; zcela absentovala kamenná industrie. Jednotlivé jámy se nacházely nepravidelně rozmístěné především v severovýchodní čtvrtině plochy, kde zůstal zachován původní terén. Stežejní část zjištěných sídlištních struktur patří do období mladší doby římské (jiříkovická keramika; viz oddíl Doba římská a doba stěhování národů).

Odkryv v areálu stavby bude pokračovat i v roce 2026. Materiál získaný výzkumem je v tuto chvíli ve fázi zpracování.

Literatura

- AMČR: Záznam M-202502241 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202502241>.
- Kolařík, V., Sedláčková, L., Zůbek, A. 2021a: Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 208.
- Kolařík, V., Sedláčková, L., Zůbek, A. 2021b: Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 229.
- Matějčková, A. 2025: Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 66(1), 217.
- Zubalík, J. 2022: Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 63(1), 164.